

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Historia kultury w Europie Wschodniej i Azji – konteksty współczesne

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Wschodoznawstwo		Cykl dydaktyczny 2024/25	
Specjalność -		Kod zajęć 18WZNS.12K.03030.24	
Jednostka organizacyjna Wydział Historii		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Andrzej Rozwadowski		
Prowadzący zajęcia	Andrzej Rozwadowski		
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	zapoznanie studentów ze złożonością współczesnej kultury z perspektywy jej zakorzenienia w kulturze tradycyjnej
C2	uświadomienie studentom znaczenia tradycji w procesach budowania współczesnych postaw tożsamościowych w różnych sferach kultury: religii, sztuce, działaniach indywidualnych i grupowych, także na poziomie narodowo-państwowym

Wymagania wstępne

Ogólne kompetencje humanistyczne.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna historyczne współzależności między poszczególnymi społeczeństwami i państwami Europy Wschodniej i Azji	WZN_K1_W01, WZN_K1_W05	Kolokwium ustne
W2	zna główne dziedziny kultury tradycyjnej i współczesnej na omówionym obszarze Europy Wschodniej i Azji oraz ich przemiany	WZN_K1_W01, WZN_K1_W05, WZN_K1_W06	Kolokwium ustne
W3	zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego kształcenia się	WZN_K1_W01, WZN_K1_W05	Kolokwium ustne
W4	zna i rozumie zróżnicowane podstawy tożsamości historycznej narodów regionu	WZN_K1_W01, WZN_K1_W05	Kolokwium ustne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi dokonać analizy wydarzeń i procesów historycznych na omówionym obszarze Europy Wschodniej i Azji na zasadzie porównawczej i przyczynowo-skutkowej	WZN_K1_U01, WZN_K1_U02, WZN_K1_U03	Kolokwium ustne
U2	potrafi interpretować wytwory kultury omówionego obszaru (dzieła sztuki) przez ich globalną recepcję	WZN_K1_U01, WZN_K1_U02, WZN_K1_U03	Kolokwium ustne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów/gotowa do wykorzystywania rzetelnej wiedzy z zakresu historii w jej związkach ze współczesnością	WZN_K1_K01, WZN_K1_K02	Kolokwium ustne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Szamanizm syberyjski – czy istnieje jeden szamanizm? Definicje zjawiska. Specyfika syberyjskiego fenomenu. Historia szamanizmu i jego współczesne odrodzenie. Synkretyzm religijny szamanizmu i islamu w Azji Środkowej.	W1, W2, W3, W4, U1, K1	Konwersatorium
2.	Archeologiczne dziedzictwo jako świadectwo tradycji kulturowej i problemy współczesnej waloryzacji przeszłości.	W1, W2, W3, W4, U1, K1	Konwersatorium
3.	Dylematy kreowania współczesnych tożsamości kulturowych w odniesieniu do historii i tradycji. Kwestia „własności” przeszłości – współczesna sztuka Syberii i Azji Środkowej; fenomen neoarchaiki.	W1, W2, W3, W4, U2, K1	Konwersatorium

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
4.	Kultura tradycyjna a sztuka współczesna – etnograficzne inspiracje w sztuce Wasilija Kandinskiego.	W1, W2, W3, W4, U1, U2, K1	Konwersatorium
5.	Etniczność jako źródło religii – tengryzm jako religia turecko-mongolskich koczowników.	W1, W2, W3, W4, U1, K1	Konwersatorium
6.	Rewitalizacja przeszłości – kult Czyngis-chana i współczesna muzyka etno-rockowa.	W1, W2, W3, W4, U1, U2, K1	Konwersatorium
7.	Współczesna percepcja dziedzictwa kulturowego – studium przypadku zburzenia posągów Buddy w Bamianie, zderzenie religii i państwowości.	W1, W2, W3, W4, U1, U2, K1	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład konwersatoryjny, Dyskusja, Praca z tekstem, Demonstracje dźwiękowe i/lub video

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	Obecność na zajęciach – dopuszczalne dwie nieobecności, większa liczba nieobecności musi być usprawiedliwiona stosownym dokumentem; tematy opuszczonych zajęć muszą być indywidualnie przyswojone. Kryteria oceny – obecność, aktywność w dyskusji, jakość zadanego sprawozdania, kompetencje w dyskusjach wynikające z lektur, wiedza zaprezentowana na zaliczeniu. Skala ocen z zastosowanym rozkładem procentowym: bardzo dobry (bdb; 5,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 90% dobry plus (+db; 4,5): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 80% dobry (db; 4,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 70% dostateczny plus (+dst; 3,5): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 60% dostateczny (dst; 3,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 50% niedostateczny (ndst; 2,0): brak osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

Literatura

Obowiązkowa

1. Głowacka-Grajper M., Nowicka E., Połec W., Szamani i nauczyciele. Przemiany kultury Buriatów zachodnich, Warszawa 2013 (s. 179-229).
2. Koško M., Szamanizm: istotny komponent koncepcji światopoglądowej Kazachów, w: Sztuka naskalna i szamanizm Azji Środkowej, red. A. Rozwadowski, M. Koško, T. Dowson, Warszawa 1999, s. 57-76.
3. Połec W., Czyżby przedwczesny krzyk sowy Minerwy? O renesansie syberyjskiego szamanizmu, „Humaniora. Czasopismo Internetowe” 3 (27), 2019, s. 79-96.
4. Rozwadowski A., Gałygina O., Boniec M., Obrazy z przeszłości w teraźniejszości: współczesne transformacje sztuki naskalnej, „Pamiętnik Sztuk Pięknych” 15, 2020, s. 39-48.
5. Rozwadowski A., Na tropach korzeni szamanizmu w Azji Środkowej: refleksja o poznawczym potencjale sztuki naskalnej, w: Kamień w literaturze, języku i kulturze, red. M. Roszczynalska, K. Wądołny-Tatar, Kraków 2013, s. 186-205.
6. Rozwadowski A., Boniec M., W poszukiwaniu tożsamości. Rewitalizacja przeszłości i etniczności w sztuce współczesnej Chakasji jako forma zachowania własnej kultury (na przykładzie Aleksandra Domożakowa), w: Dezintegracja ZSRR. W perspektywie ćwierćwiecza, red. E. Lesiewicz, P. Stachowiak, Poznań 2019, s. 177-192.
7. Smyrski Ł., Ajdyn znaczy księżyc, Warszawa 2008 (rozdz. 3, 7).
8. Wielka Syberia małych narodów, red. E. Nowicka, Kraków 2000.

Dodatkowa

1. Centlivres P., The Controversy over the Buddhas of Bamiyan, „South Asia Multidisciplinary Academic Journal” 2, 2008, s. 2-12.
2. Giziński K., Dziewicki T., Studia o Wasiliju Kandinskim i grupie Der Blaue Reiter, Warszawa-Toruń 2019.
3. Grimaldi S., Tuvan Shamanism comes to America. Dostęp online: <http://www.susangrimaldi.com/docs/tuvamerica.pdf>
4. Jastrzębski B. Współcześni szamani buriaccy w przestrzeni miejskiej Ulan Ude, Wrocław 2014.
5. Laruelle M., Religious Revival, Nationalism and the 'Invention of Tradition': Political Tengrism in Central Asia and Tatarstan, „Central Asian Survey” 26 (2), 2007, s. 203-216.
6. Nowicka E., Korzenie ałtagany sięgają głęboko. Buriaci pomiędzy Rosją, Mongolią i Chinami, Kraków 2016 (rozdz. 2).
7. Puzanova I., Współczesna sztuka Kazachstanu a świat nomadów 1991-2001, w: Studia nad sztuką Azji, t. 1, red. J. Malinowski, J. Wasilewska, Toruń 2008, s. 167-225.
8. Rozwadowski A., Po drzewie do Nieba: Syberyjskie tropy, w: Ślady - Spacer z powidokiem, red. K. Raba, A. Rozwadowski, Ł. Gruszczyński, Poznań 2016, s. 79-105.
9. Smith A., Etniczne źródła narodów, tłum. M. Głowacka-Grajper, Kraków 2009.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Przygotowanie do zajęć	30
Czytanie wskazanej literatury	15
Przygotowanie do zaliczenia	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
WZN_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny posiadanej wiedzy oraz do samodzielnego planowania i realizowania własnego uczenia się przez całe życie
WZN_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykorzystywania rzetelnej wiedzy z zakresu historii w jej związkach ze współczesnością w jej powiązaniach z nauką o polityce, ekonomii, komunikacji i prawie, w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu
WZN_K1_U01	Absolwent/ka potrafi formułować i rozwiązywać złożone problemy oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych, w tym dokonywać właściwego doboru źródeł i informacji z nich pochodzących, oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji przy zastosowaniu odpowiednich zaawansowanych metod, narzędzi i technik informacyjno-komunikacyjnych
WZN_K1_U02	Absolwent/ka potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii
WZN_K1_U03	Absolwent/ka potrafi brać udział w debacie dotyczącej Europy Wschodniej i Azji – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich
WZN_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące wiedzę ogólną w zakresie wschodoznawstwa w ramach dyscypliny historia, oraz wybrane zagadnienia z zakresu historii Europy Wschodniej i Azji
WZN_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji, w tym szczególnie na obszarze Europy Wschodniej i Azji
WZN_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe historyczne, społeczne, kulturowe i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej ze wschodoznawstwem, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego